

#

Debatindlæg

Behov for reform af den kommunale udligning – forvirringsbolde frabedes

Det er normalt god latin, at koncentrere sig om egne budskaber i sin kommunikation. I udligningsinitiativet Bedre Balance, har vi i en årrække argumenteret for behovet for en reform af det kommunale udligningssystem, og at alle landets kommuner burde være omfattet af de samme ordninger i det nye system. Kort sagt, at de vilkår som hovedstadskommunerne er omfattet af i den såkaldte hovedstadsudligning udvides til at omfatte alle landets kommuner.

Debatten om udligningssystemet er politisk meget vigtig, fordi omfordelingen i systemet er en nødvendig forudsætning for, at alle kommuner har økonomisk mulighed for at tilbyde nogenlunde samme niveau for service i vores daginstitutioner, skoler og på ældreområdet.

Derfor skal debatten også føres på et sagligt og fagligt korrekt grundlag. Og her er det så filmen knækker i en grad, så vi er nødt til at bruge spaltepads på vores kollegaer fra hovedstadsområdet. De deler nemlig ikke vores ønske om en ensartet behandling af alle kommuner i udligningssystemet, og er villige til at gå langt i deres kommunikation, for at mudre debatten.

Senest har borgmestrene fra hovedstadsområdet – med deres udligningsinitiativ *Stop Forskelsbehandlingen* - skrevet til en række folketingspolitikere og fremført deres forslag om, at landsudligningen reduceres med et beløb svarende til 7 mia. kr.

Argumentet er, at det vil føre udligningsniveauet blandt landets kommuner tilbage til niveauet efter kommunalreformen i 2007. Det er småt med anvisningerne på, hvordan det konkret skal gennemføres.

Konsekvenserne af en sådan ændring vil dog være en massiv forøgelse af de skævheder, som allerede i dag eksisterer på tværs af landets kommuner. For at illustrere dette, har vi i Bedre Balance taget hovedstadsborgmestrene på ordet og beregnet en reduktion af landsudligningsprocenten, der sikrer kommunerne i hovedstadsområdet 7 mia. kr. i øgede indtægter.

Ændringer i det kommunale udligningssystem er som udgangspunkt et nulsumsspil. Forslaget flytter derfor 7 mia. kr. fra provinsen til hovedstadsområdet. Det svarer til omkring 16.800 sossstillinger eller 16.200 pædagogstillinger eller mere end 13.000 lærerstillinger.

Konsekvensen af forslaget kan også illustreres i form af behovet for skatteforhøjelser i provinsen og tilsvarende muligheder for nedsættelse af skatten i hovedstadskommunerne. Allerede i dag betaler borgerne i provinsen i gennemsnit 1,3 procentpoint mere i kommuneskat, end borgerne i hovedstadsområdet. Hvis forslaget fra *'Stop Forskelsbehandlingen'* gennemføres og slår igennem i beskatningsniveauet, vil forskellen vokse til 3,8 procentpoint.

Skævhederne bliver endnu mere tydelige, når der kigges nærmere på enkelte kommuner. Hvis man forestiller sig, at konsekvenserne af hovedstadskommunernes forslag indarbejdes i skatterne, så vil Lolland Kommune være nødt til at hæve skatten til 33,2%, mens man i Gentofte kan sænke den til 17,3% - altså en forskel i beskatningsniveau i de to kommuner på næsten 16 procentpoint. En borger i Gentofte, der betaler topskat, vil herefter betale mindre i marginalskat, end en kontanthjælpsmodtager i Lolland Kommune.

Der er også en række udligningstekniske årsager til, at hovedstadskommunernes forslag er tendentiøst og manipulerende. Man ser nemlig bort fra en række saglige forhold og fokuserer på et simpelt kronebeløb fra 2007.

#

#

- Man ser bort fra, at staten fra 2007 til 2019 har overdraget en række opgaver, der før havde 100% udligning fordi de blev betalt direkte af staten til kommunerne. Det drejer sig fx om øget finansieringsansvar for sundhedsvæsenet og overførselsindkomster.
- Og man ser bort fra, at priser og lønninger er steget med 18% siden 2007.
- Hovedstadskommunerne overvejer heller ikke, om væksten i udligning rent faktisk er udtryk for, at de sociale problemer er flyttet ud af hovedstaden fx til Vestsjælland eller Lolland-Falster.

Hertil kommer, at argumentationen for rimeligheden i forslaget henviser til et nøgletal for serviceniveau i kommunerne, som indenrigsministeren har skrottet, fordi nøgletallet ikke måler det som hovedstadskommunerne hævder det måler.

Dette suppleres så blandt andet med et argumentet om forskelle i familiernes rådighedsbeløb. Et forhold der overhovedet ikke har noget med kommunal udligning at gøre, og baseres på et regnestykke, der ikke tæller afdrag på lån med som opsparing og bekvemt ser bort fra geografiske forskelle i husprisstigninger.

Hvis man går tilbage til udligningsbeløbet fra 2007 vil det betyde en voldsom reduktion i den effektive udligning af ulighed i det danske samfund. De fattige vil blive fattigere og de rige vil blive rigere.

Hovedstadsborgmestrene er ganske sikkert klar over, at der ikke rigtig findes nogle faglige argumenter for at fastholde den særlige ordening som de har i dag (hovedstadsudligningen). Hvad gør man så? Man går til angreb med et forslag som dette, der helt åbenlyst blot skal fremprovokere forargelse over de store beløb, som flyttes rundt i udligningssystemet.

Vi har fuld forståelse for, at borgmestrene i hovedstadsområdet ønsker at kæmpe for egne kommuners interesser. Behovet for ændringer af vores kommunale udligningssystem er dog alt for vigtig en sag til at blive mudret til med spin og forvirringsbolde. Vi vil derfor opfordre til at debatten føres på saglige og faglige argumenter, der holder vand. Dét er også god latin.

På vegne af Bedre Balance

Jesper Frost Rasmussen
Borgmester i Esbjerg Kommune

og

Torben Hansen
Borgmester i Randers kommune

#